

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bedrijventerrein De Purmer

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

5 november 2024 / projectnummer: 3860

1 Advies voor de inhoud van het MER

De gemeente Edam-Volendam wil in het noordwestelijk deel van polder de Purmer de ontwikkeling van een bedrijventerrein mogelijk maken. Nadat in 2023 deze locatie in de Omgevingsvisie Edam – Volendam¹ is aangewezen, wil de gemeente nu het omgevingsplan aanpassen. Voor het besluit hierover wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Essentiële informatie voor het MER

In de besluitvorming over het bedrijventerrein heeft de gemeente al een aantal stappen gezet. De beoogde locatie is zowel in de gemeentelijke omgevingsvisie als in de strategische gebiedsvisie voor polder de Purmer² aangewezen. Het omgevingsplan is daarmee een uitwerking van deze overkoepelende plannen. Dit betekent dat de locatie voor het bedrijventerrein een gegeven is.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie voor het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in het besluit over het omgevingsplan het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

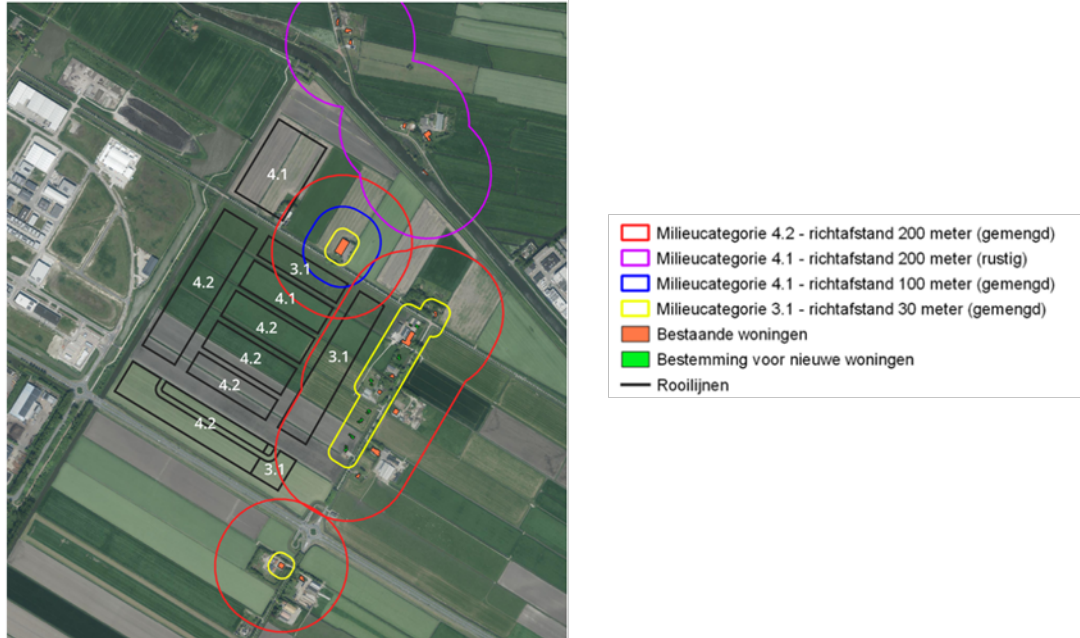
- **Concrete doelen en wensen:** concretiseer de doelstellingen en maak duidelijk in hoeverre de wens om bedrijven uit de kern van Volendam hier naar toe te verplaatsen daar deel van uitmaakt.
- **Onderscheidende alternatieven:** onderzoek de gevolgen van verschillende inrichtingen van het bedrijventerrein, ook voor de situatie dat maar een deel van het terrein gerealiseerd gaat worden. Gebruik scenario's om de mogelijke (positieve) betekenis voor de kern van Volendam te verkennen en om de impact van het bedrijventerrein op eventuele toekomstige ontwikkelingen nabij De Purmer te laten zien.
- **Referentiesituatie:** de referentie bestaat uit de huidige situatie én ontwikkelingen die met zekerheid plaats gaan vinden. Hou er rekening mee dat ook buiten de directe omgeving van het bedrijventerrein indirect effecten op kunnen treden, zoals door vrachtverkeer in de kern van Volendam.
- **Een onderzoek naar de milieugevolgen:** breng voor elk alternatief, inclusief het voorkeursalternatief, in beeld wat de milieueffecten zijn en wat de bijdrage is aan de doelstellingen. Gebruik hier een zo concreet mogelijk beoordelingskader bij.
- **Een aanpak voor monitoring en evaluatie:** maak een aanzet voor een monitorings- en evaluatieplan. Dit dient om bij de uitvoering de milieugevolgen en de bijdrage aan de doelen te kunnen toetsen en waar nodig bij te kunnen sturen.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

¹ Gemeente Edam-Volendam. *Omgevingsvisie Gemeente Edam-Volendam Samen zetten we koers!* Vastgesteld op 20 juli 2024. Zie ook het advies van de Commissie over bijbehorend plan-MER via commissiemer.nl/adviezen/3732.

² BRO, februari 2024. *Strategische gebiedsvisie De Purmer 2035. Gemeenten Edam-Volendam, Purmerend, Waterland.*

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. Ze bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) voor bedrijventerrein De Purmer³. Ze herhaalt slechts punten die al in de NRD aan de orde komen als dat voor een goed begrip van het advies nodig is of als ze voorstelt de aanpak op onderdelen aan te passen.

Figuur 1: Schets van de verkaveling en verdeling van milieucategorieën van het toekomstig bedrijventerrein De Purmer (bron: NRD).

Aanleiding MER

In 2021 heeft de gemeente Edam-Volendam een voorkeursrecht gevestigd op een deel van polder de Purmer. In de Omgevingsvisie Edam-Volendam is vervolgens een gebied van circa 160 hectare aangewezen voor gemengde bestemmingen (waaronder industrie en wonen). Hiervan is 60 hectare (bruto) in beeld voor een bedrijventerrein: De Purmer. Voor de overige 100 hectare worden op het moment van advisering door de Commissie nog geen plannen voorbereid.

De Purmer biedt onder andere ruimte aan bedrijven die nu zijn gevestigd op bedrijventerrein Julianaweg, in de kern van Volendam. Wanneer deze bedrijven verhuizen ontstaat er in Volendam ruimte voor extra woningen, en neemt overlast van bijvoorbeeld verkeer en andere bedrijfshinder af, aldus de gemeente.

De gemeente wil nu de ontwikkeling van dit bedrijventerrein mogelijk maken. Daarvoor is wijziging van het omgevingsplan nodig. Het omgevingsplan vormt het kader voor een vervolgbesluit over de daadwerkelijke aanleg van het bedrijventerrein. Omdat dit valt onder project J10 van Bijlage V bij het Omgevingsbesluit moet voor de realisatie mogelijk een project-MER opgesteld worden. Verder stelt het omgevingsplan kaders voor (andere) projecten waar mogelijk een MER voor nodig is, zoals de aanleg van wegen (project J1). Afhankelijk van de aard van de te vestigen bedrijven kan het plan ook kaderstellend zijn voor andere categorieën van projecten. Dit betekent dat voor het besluit over het omgevingsplan een (al dan niet gecombineerd) plan- en een project-MER opgesteld worden. Daarnaast kan een plan-MER verplicht zijn wanneer het plan kan leiden tot negatieve effecten op beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied) en er een Passende beoordeling nodig is. Of dit het geval is, is nu nog niet bekend.

³ Tauw, 18 juli 2024. Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Milieueffectrapportage Bedrijventerrein De Purmer, gemeente Edam-Volendam.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam zijn initiatiefnemer: dit betekent dat zij de wijziging van het omgevingsplan voorbereiden, inclusief het opstellen van het MER. De gemeenteraad is bevoegd gezag en besluit over de aanpassing van het omgevingsplan.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Edam-Volendam – besluit over het Omgevingsplan voor bedrijventerrein De Purmer.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3860 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

De Commissie heeft eerder een advies uitgebracht over het MER bij de Omgevingsvisie Edam-Volendam. Deze stukken zijn te vinden door op www.commissiener.nl nummer 3732 in te vullen in het zoekvak.

2 Leesbaarheid en presentatie

Bestuurders, omwonenden, eigenaren van bedrijven en andere geïnteresseerden lezen vooral de **samenvatting** van het MER. Dit onderdeel verdient daarom bijzondere aandacht. De samenvatting moet een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER en moet als zelfstandig document leesbaar zijn. De samenvatting moet in ieder geval bevatten:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu en de leefomgeving van het realiseren van het bedrijventerrein en het toekomstige gebruik;
- eventuele leemten in kennis en wat dit betekent;
- de vergelijking van de alternatieven en inzichten vanuit de onderzochte scenario's;
- de monitoringsmaatregelen en maatregelen die ingezet kunnen worden om eventueel bij te sturen.

Vorm en presentatie dragen bij aan een goed leesbaar MER. Zorg voor:

- een navolgbaar MER met achtergrondgegevens in een bijlage;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- goed leesbaar kaartmateriaal, met een duidelijke legenda;
- een overzichtelijke vergelijking van de alternatieven. Gebruik daarbij tabellen, figuren en kaarten.

3 Afbakening, doel en besluiten

3.1 Afbakening

In de omgevingsvisie heeft de gemeente vastgelegd dat ze in polder de Purmer een gebied wil ontwikkelen tot een bedrijventerrein. Dit staat ook in de Strategische Gebiedsvisie De Purmer⁴. Dit houdt in dat de locatie voor het bedrijventerrein vast ligt.

De Commissie adviseert om in het MER een kort en helder overzicht, inclusief onderbouwing, op te nemen van:

- het traject dat heeft geleid tot het aanwijzen van de locatie bedrijventerrein De Purmer,
- de besluiten die daarvoor zijn genomen en wat de status is van deze besluiten, en
- de rol die het milieubelang heeft gespeeld bij deze besluiten.

3.2 Concretisering van doelen en wensen

Een eenduidig doel is om twee redenen een belangrijk startpunt voor een MER. Ten eerste bepaalt het doel het speelveld voor de te onderzoeken alternatieven. Ten tweede moet een MER laten zien wat elk alternatief bijdraagt aan de beoogde doelen. Het is daarom belangrijk doelen zo concreet mogelijk te maken en ambities, wensen en doelen goed van elkaar te onderscheiden.

De NRD bevat de doelstelling: *'Het ontwikkelen van het plangebied Bedrijventerrein De Purmer tot een goed ingepast bedrijventerrein met bijbehorende groenblauwe zones en infrastructuur'*. Het MER moet laten zien in welke mate dit doel met het plan wordt bereikt. Dit vereist een concreter beeld van wat onder deze doelstelling verstaan wordt. Bij het concretiseren van doelen en wensen is de Gebiedsvisie relevant, omdat hierin voor het bedrijventerrein verschillende doelen zijn vastgesteld voor energie, groen en blauw, landschap, verkeer, energie en circulariteit.

In de NRD staat ook dat het bedrijventerrein een toegevoegde waarde zal hebben voor de gemeente en de regio. Het gaat dan om het bieden van ruimte aan bestaande bedrijven die willen groeien of verduurzamen, maar waarvoor dat op de huidige locatie niet mogelijk is. De specifieke wens is dat bedrijven van bedrijventerrein Julianaweg verplaatsen naar De Purmer.⁵ Dit vermindert hinder in Volendam en biedt ruimte om rond de Julianaweg een gecombineerd woon-werkgebied te realiseren. Deze wens komt niet terug in de doelstelling. Maak duidelijk in hoeverre en op welke manier deze wens een plek moet krijgen in het plan.

⁴ BRO, februari 2024. *Strategische gebiedsvisie De Purmer 2035*. Dit is een gezamenlijke visie van de gemeenten Purmerend en Waterland en schetst het ontwikkelperspectief voor de polder tot en met 2035.

⁵ Tijdens het locatiebezoek van de Commissie heeft de gemeente dit belang benadrukt.

3.3 Beleidskader

De NRD bevat nog geen overzicht van relevant beleid en of wet- en regelgeving voor het plan. Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid (op landelijk, regionaal, provinciaal en gemeentelijk) relevant zijn voor het nieuwe bedrijventerrein en of het plan kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen.

3.4 Te nemen besluit en bijpassend MER

Te nemen besluit(en)

De procedure voor de milieueffectrapportage wordt doorlopen voor een omgevingsplan. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden om het voornemen te kunnen realiseren. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de planning is.

Een MER passend bij het te nemen besluit

Een omgevingsplan onder de Omgevingswet kan een meer open of een meer gesloten karakter hebben. De NRD bevat een voorstel voor een verdeling van milieucategorieën over het terrein, en een voorkeur voor de inrichting en locatie van de groenblauwe zone. Dit detailniveau suggereert dat het omgevingsplan een gesloten karakter zal krijgen, bijvoorbeeld door concrete eisen of randvoorwaarden vast te leggen.

Het MER moet aansluiten op het detailniveau van het te nemen besluit. Dat houdt in dat de uitwerkingen in het MER (van de alternatieven en van de beoordeling) in informatieniveau moeten aansluiten op de informatie die het plan vastlegt. Meer detail in het plan betekent ook meer detail in het MER. Voor open onderdelen van een omgevingsplan, die meer flexibiliteit bieden, kunnen effecten een bepaalde bandbreedte hebben.

4 Voorgenomen activiteit en alternatieven

4.1 Voorgenomen activiteit

Geef aan welke uitgangspunten gelden voor (de inrichting van) het bedrijventerrein en de uitgifte van kavels, zoals:

- de omvang van het uit te geven bedrijventerrein (netto hectares), de minimale en maximale kavelgrootte en de bebouwingspercentages van kavels;
- een zo concreet mogelijke beschrijving van de gewenste en toegestane bedrijfstypen (en welke niet), zodat duidelijk is wat het plan maximaal mogelijk maakt;
- randvoorwaarden met betrekking tot emissies van geur, geluid, stikstof en (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen;
- het eventueel toepassen van een selectiebeleid (gericht op het toelaten van bedrijfsactiviteiten die passen bij de ambities en gewenste sectoren en het weren van bedrijven waarvoor dat niet het geval is);
- eventuele specifieke eisen op het gebied van mobiliteit, duurzaamheid en circulariteit.

De Commissie adviseert deze uitgangspunten, inclusief de bandbreedte, eenduidig in beeld te brengen en te benoemen welke onzekerheden er zijn.

Gebruik actuele informatie die relevant is voor de onderbouwing van de aard (type bedrijven) en omvang van het bedrijventerrein, op basis van een recent behoeftenonderzoek. Geef ook aan welke onzekerheden over de ontwikkeling van de vraag hierbij spelen.

Bied ook inzicht in de aard, omvang en duur van de aanlegwerkzaamheden.

4.2 Alternatieven, scenario's en voorkeursalternatief

Inrichtingsalternatieven

De NRD beschrijft dat drie locatiealternatieven onderzocht gaan worden, en dat er wat de inrichting betreft maar één ideale mogelijkheid is. Omdat over de locatie al besloten is, is het echter niet zinvol om in dit MER locatiealternatieven te onderzoeken.

Onderzoek in plaats daarvan verschillende inrichtingsalternatieven die:

- eventuele ongewenste gevolgen van het bedrijventerrein in beeld brengen, en met welke maatregelen deze te voorkomen of beperken zijn;
- laten zien welke mogelijkheden er zijn om maximaal aan alle doelen te voldoen (mobiliteit, groen, water, landschap, duurzaamheid, circulariteit, et cetera).

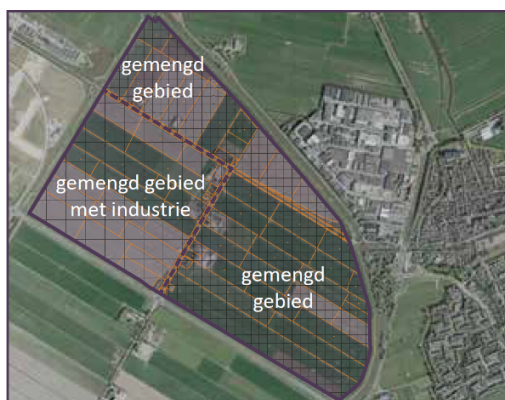
Werk daarvoor de indeling en zonering (of milieugebruiksruimte) van het bedrijventerrein, de inpassing ervan en de inrichting van de groenblauwe zone uit. Leg bij het uitwerken van alternatieven een relatie met het naastgelegen terrein Baansteede, in ieder geval voor wat betreft waterhuishouding, verkeer, energie en (cumulatie van) milieubelasting.

Ontwikkel ook een alternatief dat inspeelt op de situatie waarin het bedrijventerrein niet, of pas op hele lange termijn, volledig ingevuld gaat worden. Baseer dit op informatie uit een actueel behoeftenonderzoek. Dit alternatief helpt om te onderzoeken wat in dat geval vanuit milieuoogpunt een passende inrichting is.

Scenario's

Gebruik scenario's om de mogelijke impact op de bredere omgeving te verkennen. De uitkomsten kunnen aanleiding geven om extra alternatieven te onderzoeken om ongewenste effecten te voorkomen of specifieke kansen te benutten. Het gaat in ieder geval om de volgende scenario's:

- **Scenario's Julianaweg:** laat zien wat De Purmer kan betekenen voor de kern van Volendam. Breng daarvoor in beeld wat verplaatsing van bedrijven van de Julianaweg naar De Purmer betekent voor de leefomgeving van de Julianaweg en omgeving. Varieer in situaties waarbij veel (alle) of weinig bedrijven verplaatsen naar De Purmer. Gebruik een actueel behoeftenonderzoek voor verschillende bandbreedtes en typen bedrijven.
- **Scenario Toekomstige ontwikkeling 'gemengd':** er zijn nog geen concrete plannen voor de gebieden met de bestemming 'gemengd' (zie Figuur). In de omgevingsvisie wordt gesproken over scholen, woningen en sport. Geef inzicht in de actuele plannen of ideeën voor de inrichting van deze gebieden. Verken wat deze plannen kunnen betekenen voor de inrichting van het bedrijventerrein en vice versa. Dat laat zien welke maatregelen of keuzes nu al nodig zijn om toekomstige ontwikkelingen niet te belemmeren.

Figuur 2: Indicatieve aanduiding bedrijventerrein De Purmer (gemengd gebied met industrie) met de ernaast liggende gebieden met een gemengde bestemming. Bron: Omgevingsvisie.

Voorkeursalternatief

Presenteer het eindresultaat dat de voorkeur heeft en dat in de wijziging van het omgevingsplan wordt opgenomen. Beschrijf de (milieu)afwegingen en de optimalisaties die daarbij zijn gemaakt. Maak daarbij ook duidelijk op welke onderdelen keuzevrijheid bestaat en waar niet en hoe dit doorwerkt in het karakter van het omgevingsplan (open of gesloten).

Als het voorkeursalternatief een combinatie is van de onderzochte alternatieven, is het van belang om de milieueffecten van het voorkeursalternatief apart in beeld te brengen. Geef aan welke milieumaatregelen het voorkeursalternatief bevat en wat de effectiviteit daarvan is. Vergelijk daarbij de milieueffecten met die van de onderzochte alternatieven én de referentiesituatie. Deze informatie is van belang voor besluitvormers, belanghebbenden en omwonenden.

5 Referentiesituatie, milieugevolgen en doelbereik

5.1 Referentie

Huidige situatie

Beschrijf de bestaande, feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied. Hou er bij het bepalen van de omvang van het studiegebied rekening mee dat ook buiten de directe omgeving van het bedrijventerrein effecten op kunnen treden. Denk hierbij aan de omgeving van de Julianaweg, en mogelijk treden indirecte effecten ook in de regio op.

Droogmakerij De Purmer heeft een grote cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Deze hangen samen met het water- en bodemsysteem en het (agrarisch) gebruik van het gebied. De gebiedsvisie gaat hier uitgebreid op in, en geeft ook richting aan toekomstige ontwikkelingen. De Commissie vindt het belangrijk dat het MER het bijzondere karakter van de polder en alle aspecten die daarin een rol spelen beschrijft, zodat daar in de effectbeoordeling op getoetst kan worden.

Voor een goede afbakening van de te onderzoeken alternatieven en de beoordeling van effecten is het nodig dat het landschap en het water- en bodemsysteem goed 'begrepen' worden: wat is de huidige staat, welke knelpunten zijn er, hoe functioneert het systeem en

welke factoren hebben daar invloed op? De basis hiervoor ligt in een integrale systeemanalyse. Voer de analyse uit op een detailniveau dat nodig is voor een goede inrichting van het gebied. Naar verwachting kan daarbij veelal uitgegaan worden van bestaande informatie.

Autonome ontwikkeling

Beschrijf de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling. Dit vormt de referentiesituatie voor de te verwachten milieueffecten. Onder de 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstige milieutoestand zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Onderbouw welke ontwikkelingen bij de feitelijke situatie of juist bij de autonome ontwikkeling horen. Ga bij beschrijving van deze ontwikkeling in ieder geval uit van te verwachten veranderingen in de huidige activiteiten in het studiegebied zoals de verdere invulling van bedrijventerrein Baansteede-Oost, en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten maar die nog niet (volledig) zijn gerealiseerd (zoals Baansteede-Noord).

Mogelijke toekomstige ontwikkelingen

Laat zien welke plannen er in ontwikkeling zijn en die (mogelijk) relevant kunnen zijn voor De Purmer (en de effecten daarvan), maar waarover nog besluitvorming moet plaatsvinden. Een voorbeeld is de woningbouwontwikkeling Lange Weeren en de daarmee samenhangende veranderingen in verkeersintensiteit.

5.2 Bepalen van effecten en doelbereik

Maximale of representatieve invulling van het plan

De Commissie adviseert om bij het beoordelen van de effecten rekening te houden met de maximale invulling van het plan, in ieder geval voor belangrijke thema's als geur, geluid en stikstof. Overigens mag een MER voor een plan voor een bedrijventerrein op grond van jurisprudentie uitgaan van een representatieve invulling van typen bedrijven. Beschrijf in dat geval welke invulling voor De Purmer als representatief gezien wordt en onderbouw dit. Gebruik hierbij informatie over bestaande bedrijventerreinen in de omgeving.

Bepalen van effecten en doelbereik

De milieueffecten van de alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is te laten zien in hoeverre de alternatieven andere effecten veroorzaken, zowel positief als negatief. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid en gezondheidskundige advieswaarden. Daarvoor is een uitgewerkt beoordelingskader nodig met eenduidige en zo veel mogelijk kwantificeerbare toetsingscriteria.

Geef voor ieder alternatief (en het voorkeursalternatief) aan in welke mate de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd. Gebruik ook hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria.

Onderbouw de keuze van de rekenregels en rekenmodellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het project worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling.

Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens en in de gehanteerde modellen. Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

Maak in het MER onderscheid tussen de effecten van activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (aanleg en inrichting) en de gebruiksfase (gebruik en beheer).

Benoem mogelijke mitigerende maatregelen waarmee negatieve effecten beperkt of voorkomen kunnen worden.

5.3 Bodem en water

Gebruik de eerder in dit advies genoemd integrale systeemanalyse om in beeld te brengen welke effecten op het bodem- en watersysteem kunnen optreden en welke aanpassingen eventueel nodig zijn. Geef ook aan in hoeverre het plan rekening houdt met het water- en bodemsysteem. Hou rekening met de invloed van het opheffen van het huidige agrarische gebruik (zoals emissies van mest en bestrijdingsmiddelen) op de kwaliteit van water en bodem.

Bodem

Beschrijf de bodemopbouw en -kwaliteit in het plangebied om op basis daarvan de effecten van de ontwikkelingen te kunnen bepalen. Ga in op:

- graafwerkzaamheden en ophogingen, de wijze waarop deze naar verwachting worden uitgevoerd en welke bodemzetting en (extra) bodemdaling samenhangt met het bouwrijp maken van de bodem;
- verwachte maatregelen voor de aanleg van het bedrijventerrein, zoals voorzieningen in verband met zettingen en stabiliteit;
- de verwachte grondbalans voor de verschillende grondstromen, met onderscheid in vrijkomen, verwerken, toepassen en af- en aanvoer. Geef aan in welke mate sprake is van een gesloten grondbalans;
- maatregelen die genomen worden om bodemverontreiniging te voorkomen.

Water

Beschrijf de huidige waterkwaliteit en knelpunten in het gebied ten aanzien van het tijdig behalen van de KRW-doelen. Beschrijf de gevolgen van het project voor de ecologische, thermische en chemische waterkwaliteit, en eventuele gevolgen voor het grondwaterpeil in de aanleg- en gebruiksfase.

Beschrijf hoe nadelige gevolgen voor de waterkwaliteit kunnen worden voorkomen, dan wel hoe het plan een bijdrage kan leveren aan het realiseren van een goede chemische en ecologische waterkwaliteit. Toets de gevolgen aan de KRW-eisen zoals opgenomen in de Omgevingswet en water(beheer)plannen. Geef in ieder geval aan of het voornemen invloed heeft op het tijd bereiken van de gunstige toestand van de relevante grond- en

oppervlaktewaterlichamen. Beschrijf wat het betekent voor de uitvoerbaarheid als verslechtering van de waterkwaliteit niet kan worden uitgesloten.⁶

Beschrijf de risico's op wateroverlast en de waterveiligheidsrisico's. Laat zien hoe voor een goed functionerend watersysteem inclusief voldoende waterberging wordt gezorgd. Geef ook aan hoe in droogteperioden voldoende water kan worden vastgehouden. Laat zien hoe de afvoer van hemelwater plaats gaat vinden en hoe daarbij rekening wordt gehouden met piekbuien.

5.4 Natuur

Maak een globale analyse van het studiegebied en maak daarbij gebruik van bestaande gegevens en een quickscan. Geef zo een algemeen beeld van de natuurwaarden, de verschillende biotopen en de aanwezige soortgroepen in het studiegebied. Besteed bijzondere aandacht aan beschermde en/of rode lijstsoorten. Geef vervolgens aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn en wat de aard van deze gevolgen is. Het gaat om zowel negatieve als positieve effecten. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen en schat de effectiviteit daarvan in.

Het plan biedt kansen voor versterking van natuurwaarden in het gebied. Geef aan of en op welke wijze deze kansen zullen worden benut en wat daarbij de ecologische potenties zijn.

Beschermde en rode lijstsoorten

Bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust-, voortplantings- of verblijfplaats. Geef in dat geval aan in hoeverre de staat van instandhouding van de betreffende soort⁷ verslechtert.

Beschermde natuurgebieden

Het bedrijventerrein ligt niet in beschermde natuurgebieden (Natura 2000 of Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Dit neemt niet weg dat de realisatie van het bedrijventerrein en het gebruik ervan gevolgen kunnen hebben voor beschermde natuurgebieden. Laat daarom zien welke gevolgen het plan kan hebben voor deze gebieden en of negatieve gevolgen te mitigeren zijn. Houd hierbij rekening met externe werking, ook voor het NNN, omdat in het MER alle aanzienlijke milieugevolgen van het voornemen en de alternatieven moeten worden beschreven.

Natura 2000-gebieden: effecten extra stikstof

Het plan kan via externe werking, met name stikstofdepositie, afzonderlijk of in combinatie met andere activiteiten gevolgen hebben voor de kwaliteit van habitattypen en/of leefgebieden van Natura 2000-gebieden. Dit kan de natuurlijke kenmerken van deze gebieden aantasten. Uit de natuurdoelanalyses van de Natura 2000-gebieden tussen

⁶ De Commissie merkt op dat uit jurisprudentie van het Europees Hof volgt dat goedkeuring van een project moet worden geweigerd wanneer het project de toestand van het waterlichaam kan verslechteren of het bereiken van een goede toestand van oppervlaktewaterlichamen in gevaar kan brengen.

⁷ Benut om dit in te kunnen schatten in elk geval de Rode Lijsten. De status van een soort op de Rode Lijst geeft belangrijke informatie over de landelijke gunstige staat van instandhouding.

Zaandam en Purmerend blijkt dat deze gebieden overbelast zijn door stikstof.⁸ Beschrijf daarom de te verwachten extra stikstofdepositie van het plan door aanleg en gebruik. In dit planstadium moet voor de stikstofemissies uitgegaan worden van kengetallen per bedrijfscategorie: beschrijf en onderbouw de gehanteerde kengetallen. Houd daarbij rekening met een maximale invulling van het bedrijventerrein.

Als significant negatieve gevolgen niet kunnen worden uitgesloten moet de extra stikstofdepositie, in zowel aanleg- als gebruiksfase, in een Passende beoordeling worden beoordeeld. Hierin moet worden beoordeeld of aantasting van natuurlijke kenmerken kan worden uitgesloten. Beschrijf daarom per alternatief en per scenario wat de gevolgen zijn voor de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Geef daarin een helder beeld van activiteiten die bijdragen aan een toe- of een afname van de stikstofdepositie. Het beëindigen van agrarische functies zal tot minder stikstofemissie leiden.

Onderzoek of gesaldeerd kan worden met de afname van stikstofdepositie door het verplaatsen en verduurzamen van bedrijven van de Julianaweg naar De Purmer en motiveer in hoeverre dan wordt voldaan aan de vereisten voor extern salderen.

Is significante aantasting niet uit te sluiten, dan is het doorlopen van een ADC-toets⁹ noodzakelijk. Beschouw of positieve effecten in de kern van Volendam door bedrijfsverplaatsing van de Julianaweg een belangrijke dwingende reden van openbaar belang kunnen zijn in termen van verbetering van veiligheid en volksgezondheid. Denk daarbij aan het verminderen van emissies van fijnstof en geluid en verbetering van de verkeersveiligheid. Geef een aanzet van een dergelijke analyse in het MER, zodat de uitvoerbaarheid van het plan aannemelijk wordt gemaakt. De Commissie adviseert om de Passende beoordeling als aparte bijlage op te nemen in het MER, zodat alle milieu-informatie bij elkaar staat.

5.5 Verkeer en vervoer

Beschrijf voor de referentiesituatie en voor de alternatieven, van welke vervoermiddelen gebruik wordt gemaakt. Beschrijf wat de aard van het verkeer van en naar het terrein is (fietsers, openbaar vervoer, auto's, vrachtwagens et cetera). Geef schematisch weer welk type verkeer op welke locaties toegang heeft tot het bedrijventerrein. Maak duidelijk of en in welke situaties sprake kan zijn van piekmomenten, waaronder de ochtend- of avondspits. Beschrijf de verschillende soorten vervoerbewegingen van en naar de inrichtingen op het bedrijfsterrein (verkeersintensiteiten en routes) en hoe en op welke manier deze zijn berekend.

Beschrijf welke knelpunten voor verkeersveiligheid of congestie er in de huidige situatie zijn en in de toekomstige situatie (kunnen) ontstaan. Denk daarbij aan het kruisen van verschillende verkeersstromen zoals gemotoriseerd en zwaar verkeer met kwetsbare verkeersdeelnemers of het ontstaan van onoverzichtelijke of onveilige situaties.

⁸ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Landelijk_gebied/Natuurdoelanalyses:JIMBxUgxR7OboLPdnD-UYg

⁹ Als uit de Passende beoordeling blijkt dat aantasting van natuurlijke kenmerken niet is uit te sluiten, dan volgt de ADC-toets: A: Zijn er Alternatieve oplossingen met minder gevolgen voor het gebied? D: Zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het moet doorgaan? C: Als er geen alternatieven zijn, maar wel dwingende redenen van groot openbaar belang, dan moet er Compensatie plaatsvinden.

Voor alle beschrijvingen van effecten gaat het om situaties zowel op het bedrijventerrein zelf als daarbuiten. Hou rekening met eventuele faseringen en geef zo nodig het effect per fase weer.

Maak duidelijk welke ambities er zijn voor duurzame mobiliteit, en hoe het plan hier invulling aan kan geven. Beschrijf ook hoe het parkeren op het bedrijventerrein wordt geregeld en eventueel wordt gereguleerd.

Beschouw de mogelijk positieve effecten op het gebied van verkeer en vervoer door de verplaatsing van bedrijven van de Julianaweg naar De Purmer (onderdeel van de scenario's).

5.6 Woon- en leefmilieu

De NRD vermeldt dat bij de beoordeling gebruik gemaakt gaat worden van milieucategorieën conform de VNG-publicatie *Bedrijven en milieuzonering* (2009)¹⁰.

Bij een zonering met milieucategorieën wordt alleen vastgelegd welke bedrijfscategorie waar mag komen. Dit legt niet vast welke milieubelasting waar op kan treden en in welke omvang. Daardoor is ook minder zeker welke maatregelen nodig zijn om ongewenste effecten te beperken of te voorkomen (zoals door keuzes over de inrichting). De Commissie wijst er op dat een zonering op basis van 'milieugebruiksruimte' meer zekerheid biedt over de maximale effecten die op kunnen treden. Met deze aanpak worden namelijk maximum contouren voor geluidbelasting en geurbelasting vastgelegd. Ook kan dan rekening gehouden worden met de cumulatieve belasting van bedrijven.

5.6.1 Luchtkwaliteit

Beschrijf de bronnen die relevant zijn voor emissies naar de lucht en laat zien wat dit betekent voor de concentraties van fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en stikstofdioxide (NO₂), ook onder de grenswaarden. Presenteer de resultaten in contourenkaarten van maximaal 1 µg/m³ en geef aan of er sprake is van woningen, woonverblijven of andere gevoelige bestemmingen die binnen de verschillende contouren komen te liggen. Onderbouw de daarbij gehanteerde kentallen.

Geef voor bestaande woningen aan of deze te maken krijgen met een andere (lagere of hogere) concentratie luchtverontreiniging. Beoordeel de bijdrage aan de achtergrondconcentratie en toets de concentratie aan de grenswaarden, de WHO advieswaarden en beleidsdoelstellingen.

¹⁰ Deze VNG publicatie wordt sinds 2017 niet meer geüpdatet. In 2019 publiceerde de VNG het rapport *Milieuzonering nieuwe stijl*. Hierin wordt het ruimtelijk en het milieuspoor geïntegreerd, vooruitlopend op de Omgevingswet. Dit rapport gaat uit van een oplopende zonering van milieugebruiksruimte (geluid en geur) per activiteit. De opvolger van dit rapport, de *Handreiking Activiteiten en milieuzonering*, is op 17 oktober 2024 door de VNG gepubliceerd.

5.6.2 Geluid

Bereken de geluidseffecten van bedrijfsactiviteiten op het nieuwe terrein apart en in combinatie met de bestaande activiteiten van de Baansteer en andere bedrijven in de omgeving (plancumulatieve geluidbelasting). Bepaal de geluidbelasting veroorzaakt door de totale wegverkeer en maak de planbijdrage inzichtelijk. Bepaal ook de cumulatieve geluidbelasting als gevolg van bedrijfsactiviteiten en het wegverkeer. Toets de (cumulatieve) geluidbelastingen aan de grenswaarden, de WHO-advieswaarden en de beleidsdoelstellingen. Bepaal en beschrijf de te treffen bronmaatregelen (zoals randvoorwaarden voor bedrijven). Geef inzicht in de (on)mogelijkheden voor afscherpende voorzieningen (onderlinge afscherming, verhogingen).

Presenteer de resultaten van de berekeningen als aantal woningen per geluidklasse. Beoordeel ook de piekgeluiden bij de individuele woningen. Laat naast de geluidbelasting ook zien tot welke mate en omvang van geluidhinder en slaapverstoring dit kan leiden.

5.6.3 Externe veiligheid

De NRD geeft aan dat een kwalitatieve quickscan uitgevoerd gaat worden. Laat zien welke risicovolle activiteiten aanwezig kunnen zijn. Geef indien relevant de plaatsgebonden risicocontouren, de aandachtsgebieden voor brand, explosie en een gifwolk en de (zeer) kwetsbare gebouwen op kaart weer. Geef inzicht in de omvang van groepsrisico's.

5.6.4 (Potentieel) zeer zorgwekkende stoffen

Beschrijf in hoeverre het plan de vestiging van bedrijven die (p)ZZS emitteren mogelijk maakt, en wat daar in dat geval de gevolgen van kunnen zijn. Ga daarbij uit van een worst-case emissie op basis van een realistische invulling van het bedrijventerrein.

5.7 Gezondheid

Voeg het aspect gezondheid als zelfstandig thema aan het beoordelingskader toe. Gezondheidsbescherming gaat in ieder geval over geluidhinder, trillingen, luchtkwaliteit, geurhinder en stofhinder. De locatie ligt op enige afstand van woonwijken. Wel liggen in de omgeving enkele woningen en er komen ook nieuwe woningen in het gebied. Geef aan in hoeverre het plan kan leiden tot een toename van gezondheidsrisico's of hinder (bijvoorbeeld door emissies van lucht, geur, geluid of licht). Toets de concentraties in de leefomgeving aan gezondheidskundige advieswaarden van de WHO. Beschrijf naast een mogelijke cumulatie van milieueffecten ook andere aspecten die invloed kunnen hebben op de gezondheid in de directe omgeving.

Ga ook in op aspecten die de gezondheid bevorderen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan mogelijkheden voor recreatie en de aanwezigheid van veilige en aantrekkelijke (doorgaande) fiets- en (hard)looproutes.

5.8 Klimaat, energie en circulariteit

De gemeente geeft in haar omgevingsvisie (bladzijde 48) aan dat zij De Purmer wil ontwikkelen tot een toekomstbestendige werklocatie. De ontwikkeling moet daarbij afgestemd zijn op de ambitie aangaande de energietransitie en een circulaire economie. Ook de Gebiedsvisie (bladzijde 21) gaat uit van een energie neutrale of energie arme ontwikkeling. Laat in het MER zien hoe hier invulling aan wordt gegeven. Gebruik daarbij de aandachtspunten uit de volgende paragrafen.

5.8.1 Klimaat

Geef aan welke randvoorwaarden het nationale, provinciale, gemeentelijke en sectorale beleid ten aanzien van klimaatmitigatie en -adaptatie stelt aan het plan. Verwijs hierbij naar de relevante beleidsnota's, convenanten et cetera en instrumenten op dit gebied.

Mitigatie

De Commissie adviseert om in het beoordelingskader het aspect CO₂-emissie zo kwantitatief mogelijk uit te werken. Breng de belangrijkste bronnen van broeikasgasuitstoot globaal in kaart, zowel in de aanleg- als de gebruiksfase. Bepaal (ook) de CO₂-uitstoot door mobiliteit. Onderzoek de effecten van energiegebruik in de gebouwde omgeving in relatie tot CO₂-uitstoot. Ga in op de effecten van energiebronnen en energiegebruik. Kijk in dit onderdeel, waar mogelijk, ook naar emissies die aan materiaalgebruik gebonden zijn.

Adaptatie

De Commissie adviseert om de mogelijkheden van een robuuste inrichting op de lange termijn te onderzoeken, ook vanwege de onzekerheden door klimaatverandering. Ga daarbij uit van de klimaatscenario's van het KNMI en de (mogelijke) betekenis daarvan voor het bedrijventerrein en voor de laaggelegen polder Purmer. Geef een doorkijk voor de situatie in 2050 en daarna (jaar 2100). Geef op basis daarvan aan in welke mate aanvullende maatregelen het plan beter bestand kunnen maken tegen de gevolgen van klimaatverandering. Gebruik daarvoor de informatie uit de klimaatstresstesten over wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Breng in beeld in welke mate de toekomstige situatie kan leiden tot lokale temperatuurstijging en eventuele hittestress.

Dakoppervlak kan op verschillende manieren duurzaam ingezet worden. Groene daken houden water langer vast en zorgen voor verkoeling. Zonnepanelen wekken duurzame energie op. Laat zien in hoeverre sprake kan zijn van een dubbelfunctie voor daken (klimaat, verblijf, energie, groen) en wat dat betekent voor de klimaatadaptatie en de energietransitie.

5.8.2 Energie

Werk de energieambitie Energieneutraal en aardgasvrij 2050 uit de omgevingsvisie verder uit voor De Purmer. Geef daarbij inzicht in:

- de energiebehoefte en de verschillende mogelijkheden (strategieën) voor energiebesparing en het gebruik van duurzame energiebronnen, zoals wind, zon, warmte-koude en geothermie;

- de bijdrage van deze verschillende energiestrategieën aan de lokale en regionale energie- en emissiereductiedoelstellingen;
- de mogelijkheden om de energietransitie te combineren met andere ambities in het gebied. Denk aan het benutten van daken voor duurzame energieproductie;
- de gevolgen en risico's van de verschillende energiestrategieën voor bijvoorbeeld landschap, biodiversiteit, externe veiligheid, waterveiligheid en waterkwaliteit;
- de aanwezige energie-infrastructuur en mogelijke knelpunten daarin.

5.8.3 Circulariteit

Laat zien hoe de ambities Afvalvrij 2050 uit de omgevingsvisie doorwerkt in de plannen voor De Purmer. Te denken valt aan de aspecten:

- hergebruik grondstromen bij bouwrijp maken;
- circulair bouwen en slopen;
- mate van gebruik van duurzame materialen (zoals houtbouw);
- circulair watergebruik;
- behouden of bevorderen van de deeleconomie;
- afvalreductie, -scheiding en recycling.

Bespreek of daarmee de ambities worden gehaald. Ga daarbij in op het gebruik van grondstoffen, energie, materialen en afvalstoffen. Beschrijf hoe het gebruik kan worden voorkomen en welke mogelijkheden er zijn voor hergebruik, recycling of terugwinnen. Geef aan hoe de voortgang van de circulariteitsopgave wordt gemonitord.

5.9 Landschap en cultureel erfgoed

Beschrijf voor het studiegebied systematisch de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Besteed hierbij aandacht aan alle drie de facetten van cultureel erfgoed: archeologie, gebouwd erfgoed en cultuurlandschap. De Gebiedsvisie bevat hiervoor veel informatie.

Maak duidelijk welke waarden door het plan worden beïnvloed. Ga daarbij in op de fysieke kwaliteit en de inhoudelijke kwaliteit van aanwezige waarden. De effecten kunnen zowel positief als negatief zijn, beschrijf positieve effecten los van negatieve effecten, ook in de samenvatting van het MER.

Beschrijf hoe het gebied op dit moment door gebruikers wordt beleefd (de beleefde kwaliteit) en hoe deze beleving verandert als gevolg van het plan. Gebruik hiervoor visualisaties vanuit verschillende standpunten, zodat inzichtelijk wordt wat de beoogde bouwhoogte en -locaties betekenen voor de beleving van het landschap. Laat tevens het effect van landschappelijke inpassing met beplanting zien en op welke termijn deze inpassing daadwerkelijk effectief is. Benoem de positieve en de negatieve effecten afzonderlijk.

Wanneer uit bureauonderzoek blijkt dat er mogelijk archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, stel dan door veldonderzoek vast of dit inderdaad zo is.

6 Onzekerheden, monitoring en evaluatie

Onzekerheden en leemten in kennis

Het MER moet de milieuaspecten benoemen waarvoor effectschattingen erg onzeker zijn of waarover onvoldoende gegevens beschikbaar zijn. Voorbeelden zijn de onzekerheden over de werkelijke milieubelasting bij een zonering met milieucategorieën. Spits de bespreking toe op milieuaspecten die in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van de onzekerheden en het informatietekort kunnen worden beoordeeld. Geef ook aan of en hoe belangrijke, ontbrekende informatie op korte termijn kan worden ingevuld.

Monitoring en evaluatie

De Commissie adviseert om het beoordelingskader van het MER te gebruiken voor het opzetten van een monitorings- en evaluatieplan, om daarmee de langjarige ontwikkeling te monitoren, te toetsen aan ambities en doelen en de milieueffecten te volgen. Ga hierbij in op aspecten die voor de directe omgeving van belang zijn, zoals geluid en verkeershinder, ook gerelateerd aan de bedrijven op het terrein aan de Julianaweg. Houd in het programma rekening met een fasering van de inrichting van het bedrijventerrein.

Geef aan wat de frequentie van monitoring en evaluatie is en wie verantwoordelijk is. Geef ook aan welke maatregelen er achter de hand zijn indien niet aan (de ondergrenzen van) de opgestelde ambities en doelen wordt voldaan. Beschrijf wat de milieueffecten zijn van deze maatregelen. De Commissie geeft in overweging om het monitoringsplan zo veel mogelijk aan te laten sluiten op eerder gemaakte monitorings- en evaluatieplannen, zoals voorgesteld in het plan-MER voor de omgevingsvisie¹¹.

¹¹ Zie paragraaf 10.2.2 Monitoring voor de Omgevingsvisie. Tauw, 30 maart 2023. *PlanMER Omgevingsvisie Gemeente Edam-Volendam*.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Eric van der Aa
ir. Annemie Burger (voorzitter)
ir. Tilly Fast
ir. Joep Lax
drs. Gerrit de Zoeten

drs. Aletta Lüchtenborg (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Omgevingsplan.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project J10 "Industrieterrein". Een MER kan ook nodig zijn wanneer effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom wordt een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Edam-Volendam.

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam.

Bevoegd gezag mer-procedure

College van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3860](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiemer.nl
w commissiemer.nl

